

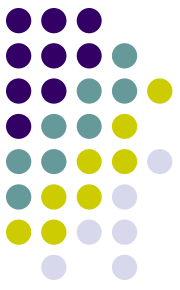
TARIM POLİTİKASI

Prof. Dr. Emine Olhan

A.Ü.Ziraat Fakültesi
Tarım Ekonomisi Bölümü
olhan@agri.ankara.edu.tr

Dersin İçeriği

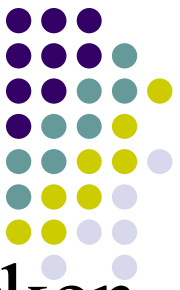

- Tarım politikası ile İlgili Kavramlar
- Tarım Politikasının Amaçları(ulusal-Uluslar arası)
- Tarım Politikasının Araçları
- Tarım Politikasının Yürütücüleri
- Tarım Politikasının Uygulama Alanları
- Tarımsal Destekleme Politikası
- Tarım Ürünleri Dış Ticareti

EKONOMİ BİLİMİ VE TARIM POLİTİKASI

- Ekonomi Bilimi insanların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmaları kapsar
- İnsan ihtiyaçları çok ve çeşitli hatta sonsuzdur.
- İhtiyaçları karşılayacak mal ve hizmetler sınırlıdır.
- Sınırlı olanakların sonsuz ihtiyaçlara max. Fayda sağlayacak şekilde dağıtılma yollarını araştıran bilime “*EKONOMİ*” denir.

- Birey sınırlı gelirini ihtiyaçlarını karşılarken max. yarar gözetir.
- Üretici kuruluşlar maliyet ve gelir arasında denge kurarak max. kar gözetir.
- Toplum ise max maddi refah düzeyine erişmek ister.
- Bu hedeflere ulaşmak için oluşturulan sosyal organizasyona “*İKTİSADİ SİSTEM*” denir.

Makro düzeyde çözüm aranan tarım kesimindeki sorunlar

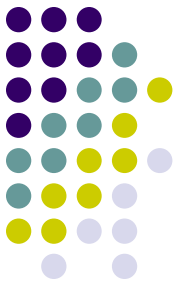
- Tarımsal üretimin ülkenin gereksinimlerini karşılayacak şekilde yönlendirilmesi,
- tarım ürünlerinin yurtiçi ve yurtdışı pazarlaması,
- fiyat hareketleri,
- destekleme alımları,
- tarım kesiminde gelir ve refah düzeyinin yükseltilmesi,
- kırsal alanda sosyal sorunların çözümü,
- tarım ekonomisi açısından bölgesel farklılıkların ortadan kaldırılması
- tarımın ülke ekonomisine katkısını artırmak

Mikro düzeyde çözüm aranan tarım kesimindeki sorunlar

- Tarım işletmelerinin yönetimi,
- Organizasyonu,
- Planlanması,
- İşletmelere yapılan yatırımlar,
- Yatırımların finansmanı,
- Muhasebe sistemleri,
- Örgütlenme,
- Kıymet biçme,
- Üretim ekonomisidir.

Tarım politikası tarım ekonomisinin makro düzeydeki sorunları ile ilgilidir

- Tarım kesimine yön vermek,
- Tarım ve tarım dışı kesimler arasındaki ilişkileri düzenlemek amacıyla alınan kararlar,
- önlemler ve uygulamaların bütünü tarım politikasının konuları içindedir.

Politika

- Bir amaca ulaşmak için varolan yollar arasında bir tercih yapmaktır
- Demek ki yapılan tercih, çizilen politikayı göstermektedir.
- Uygulanacak politikanın belirlenmesi ise karar organının varlığını ve bir politik gücün varlığını gerektirir.
- Bu politik gücü, devlet politikaları söz konusu olduğunda devlet otoritesi temsil eder.
- Özel kuruluşlarda ise politikaları belirleyen üst yönetim kadroları
- Devlet politikası, devletin toplumsal yaşamı düzenleyici, şekillendirici, ya da işleyişi üzerinde herhangi bir değişiklik yaratıcı önlemleri, engelleme, kısıtlama ve desteklemelerinin bütünüdür.
- Politikayı oluşturan unsurlar:
- **YETKİ→POLİTİK GÜÇ→AMAÇ→ARAÇ**

“Tarım politikası” devleti temsil eden organların **tarım** üzerinde etkide bulunan her türlü önlem ve düzenlemeleridir.

Şu halde bir tarım politikasından söz edilmesi için

- politik bir güç odağı olarak devletin tarımsal sorunlar ve kırsal kesimin sorunları karşısında ve tarım kesimi ile diğer sektörler ve ekonominin bütünü arasında düzenleyici bir rol üstlenmesi ve politika seçenekleri arasında bir tercih yapması gerekmektedir.

- İzlenecek politikanın amaçları ve araçları olmalıdır.

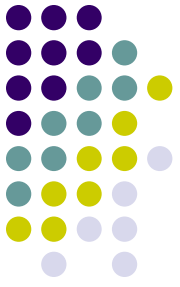
- Bu açıklamalar ışığında, "**tarım politikası ülke tarımını belirli amaçlara erişebilecek şekilde yönlendirecek önlemlerin bütünüdür**" şeklinde tanımlanabilir.

Tarım politikası kararlarının alınması

- Teknik tarım bilgilerinin varlığı ve
- Tarıma ilişkin hukuki, sosyal ve kültürel gerçeklerin de bilinmesini gerektirir.
- Aynı zamanda makro ve mikro ekonomi, uluslararası iktisat, ekonometri, istatistik, köy sosyolojisi, tarım tarihi, kamu hukuku, medeni hukuk, kamu maliyesi, pazarlama, kooperatifçilik, tarım işletmeciliği gibi birçok bilim dalları da tarım politikalarının oluşturulmasında çok önemli rol oynar.

Tarım politikası önlemleri

- Sadece tarım kesimini değil, diğer sektörleri de ilgilendirir
- Etkileri hem diğer sektörlerde, hem kırsal alanın dışında hissedilir.
- Çünkü bu önlemler yalnız tarım ürünleri **üreticisini** değil, toplumun tamamını temsil eden **tüketiciyi** ve sonuçta tüm **toplumu** (ekonomiyi) etkilemektedir.

Teorik ve Pratik Tarım Politikası

- **Teorik (bilimsel) tarım politikası** ;ekonomi biliminin bir kolu olarak uygulanacak tarım politikasının **hedefini**,
- bu hedefe ulaşmada yararlanılacak **en uygun araçları**,
- yapılabilecek bir müdahalenin olanaklarını ve sınırlarını **bilimsel ve tarafsız** bir şekilde saptar.
- Bilimsel tarım politikası tarıma yön veren yöneticilere alınacak önlemlerin neler olabileceğini, bu önlemlerin alınmasından sonra çıkabilecek sonuçları bildirerek,
- Pratik tarım politikasının karar alma olgusuna büyük çapta yardımda bulunur. O zamana kadar edinilen tecrübeler, fikirler ve teknikler pratik tarım politikasının kullanması amacıyla ortaya konulur.
- Demek ki tarım politikası bilimi tarım alanında **var olan durumu, nasıl olması gerektiğini ve geçerli koşulların devamı halinde ne olacağını inceleyen** bir bilim dalıdır ve diğer bilimler gibi, tarafsız olarak yeni bilgileri araştırır, değerlendirir.

Teorik ve Pratik Tarım Politikası

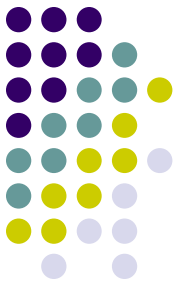
- **Pratik tarım politikası** ise bilimsel tarım politikasının hedeflerine ulaşılabilmesi için ne yapılması,
- hangi önlemlerin alınması gerektiğini saptar.
- Şu halde bilimsel tarım politikası var olan durumu ve tarımın belirli prensipler çerçevesinde nasıl olması gerektiğini ortaya koyarken,
- **pratik tarım politikasının görevi, bu hedeflere erişebilmek için gerekli koşulları sağlayacak kararları almak ve uygulamaktır.**
- Pratik tarım politikası tarım politikası biliminin yardımıyla yönlendirilir.

POLİTİKA KAVRAMI

- Politika bir amaca ulaşmak için var olan yollar arasında bir tercih yapmaktır.
- Politika kelime anlamı olarak belirli bir hedefe ulaşmak veya belirli bir sorunu çözmek amacıyla bir takım araç ve yöntemlerin bir araya getirilmesi sürecidir.

POLİTİKA KAVRAMI

- Belirli bir konuda **hangi amaçların, hangi araçlarla, nasıl ve ne şekilde, kimler tarafından, ne zaman** yerine getirileceğini belirleyen önlemlerin tümünü kapsamaktadır.

POLİTİKA KAVRAMI

Uygulanacak politikanın ne olacağının belirlenmesi ise karar organını, bir **politik gücün varlığını** gerektirir. Bu politik gücü, devlet politikaları söz konusu olduğunda **devlet otoritesi** temsil eder.

- Özel kuruluşlarda ise politikaları belirleyen **üst yönetim** kadrolarıdır.

Devlet politikası

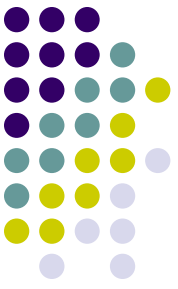
Devletin toplumsal yaşamı düzenleyici, şekillendirici, ya da işleyişi üzerinde herhangi bir değişiklik yaratıcı önlemlerin, engelleme, kısıtlama ve desteklemelerin bütünüdür.

Politikanın Genel Amaçları

- Ekonomik refahı
- Sosyal –Siyasal Refahı sağlamak

Politikanın Genel Amaçları

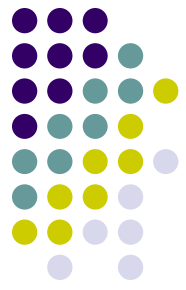
- Ekonomik refahı
  - Kaynakların tam istihdamını sağlamak ve ekonomik gelişmeyi gerçekleştirmek. Kaynakların etkin kullanımını sağlamak
  - Gelir Dağılımını iyileştirmek
  - Ekonomik yönden özgürlük ve emniyetin sağlanması
  - Fiyatlarda kararlılık sağlamak.
  - Ödemeler dengesini sağlamak

Politikanın Genel Amaçları

- Sosyal-Siyasal refah
  - Fırsat Eşitliği; toplumda herkesin fırsat eşitliğine sahip olması
  - Özgürlüklerin korunması

Ekonomi Bilimi, Tarım Ekonomisi ve Tarım Politikası

- Birey için sorun sınırlı gelirini gereksinim duyduğu mal ve hizmetlere maksimum faydayı sağlayacak biçimde dağıtmaktır.
- Ulusal ekonomide hangi malların nasıl ve ne miktarda üretilip kimlere dağıtılacağı hakkında bir karara varmak gerekmektedir.

Ekonomi Bilimi, Tarım Ekonomisi ve Tarım Politikası

- Tarım ekonomisi de tarım kesimindeki kaynakların etkin kullanımını ile ilgilenir..

TARIM POLİTİKASI

- Tarım politikası tarım ekonomisinin makro düzeydeki sorunları ile ilgilidir.
- Tarım kesimine yön vermek, tarım ve tarım dışı kesimler arasındaki ilişkileri düzenlemek amacıyla alınan kararlar, önlemler ve uygulamaların bütünü tarım politikasının konuları içindedir.

EKONOMİ BİLİMİ VE TARIM POLİTİKASI

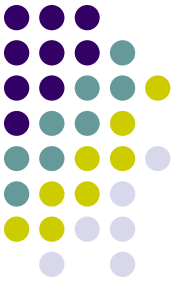

Farklı sektörlerle ilgili politikaların tümü ekonomi politikasını oluşturur.

Tarım politikası da ekonomi politikasının bir alt dalıdır.

TARIM POLİTİKASI

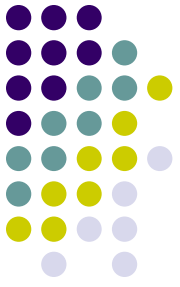
Çiftçilerin ekonomik yaşantılarını iyileştirmek, tarımsal üretimi kamu yararına düzenlemek, kırsal toplumların refahını yükseltmek ve tüketicileri aşırı fiyat artışlarından korumak amacıyla uygulanan devlet önlemleri dizisidir.

NEDEN TARIM POLİTİKASI ??

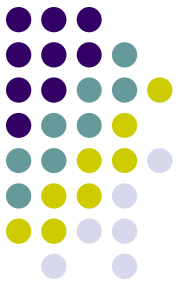
- **Devletin Tarım Sektörüne Müdahalesini Gerektiren Nedenler ?????**

Tarımın Diğer sektörlerle Ortak Özellikleri

- Üretim yapar
  - Piyasa için (genel olarak)
  - Öz tüketim için (diğer sektörlerden farklı olarak)

Tarımın Diğer sektörlerle Ortak Özellikleri

- Tüketiciler için tüketim mallarını
- Firmalar için
  - Tohum, lif gibi ara mallar
  - Süt ineği gibi sermaye malı üretir.

Tarımın Diğer sektörlerle Ortak Özellikleri

Üretim faktörlerini kullanır

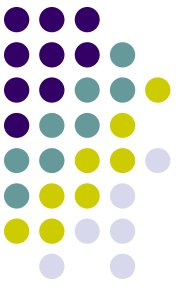
- Firmalar tarafından tedarigi sağlanan
  - Ara mallar (gübre, tohum, tarımsal ilaç, mazot v.b)
  - Sermaye malı (traktör, ekim ve hasat makinaları v.b) kullanır.
- Hane halkı tarafından sağlanan
  - İşgücü
  - Sermaye
  - Arazi

Tarımın karakteristik Özellikleri

- Üretimin özellikleri
- Sosyo Ekonomik özellikleri
- Heterojenlik özellikleri
- Talebin belirli özellikleri

Üretimin Özellikleri

- Üretimin kıt bir faktör olan toprağa son derece fazla bağlı olması
- Üretim sürecinin uzunluğu ve biyolojik döngüye bağımlılık (dönemsellik)
- Üretimin geri çevrilemezliği
- Kontrol edilemeyen doğa koşullarına bağlı olması

Bu özelliklerin sonucu olarak

- Sabit varlıkların etkisi
- Mevsimsellik
- Standardizasyonda güçlük
- Risk ve belirsizlik

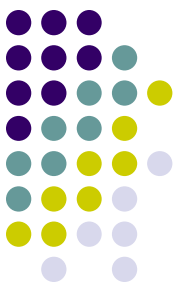

Tarımın Sosyo Ekonomik Özellikleri

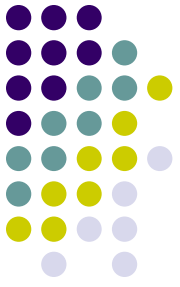
- Bir çok ülkede tarım çoğunlukla küçük ve aile işletmelerinde gerçekleşmektedir.
- (Büyük işletmeler olsa bile oransal olarak payı azdır)

Tarımın Sosyo Ekonomik özellikleri

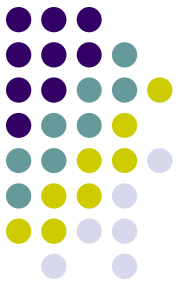
- Bir çok ülkede tarım çoğunlukla küçük ve aile işletmelerinde gerçekleşmektedir.
- Bu durumun sonucu olarak
  - Tarımsal üretim parçalıdır
  - Çoğu maliyet unsuru farklıdır.

Tarımsal Üretim Heterojenlik Özellikleri

- Çiftçilik sistemi olarak farklılık (farklı bölge, hava ve iklim, toprak vb)
- İşletme yapısı olarak farklılık
  - İşletme büyüklüğü
  - İşletme mülkiyeti (mülk, kira, ortakçılık)
  - İşgücü (aile işgücü/ücretli işgücü)

TARIM SEKTÖRÜNÜN ASIL PROBLEMLERİ ???

- TARIM POLİTİKASI AÇISINDAN,
(DEVLETİN TARIM SEKTÖRÜNE
MÜDEHALEYİ GEREKLİ KILAN)
- DÜNYANIN HER YERİNDE
MÜDAHALE

Devletin Tarım Sektörüne

Müdahalesini Gerektiren Nedenler

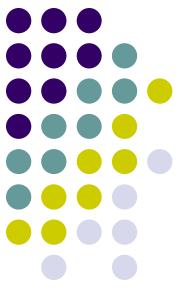
- a) Tarımın stratejik bir sektör olması
- b) Ekonomik büyümeye katkısı yönünden
- c) İstihdamdaki rolü ve kırsal yaşamın devamlılığını sağlaması yönünden
- d) Kırsal kesimin yoğun olduğu ülkelerde, tarımsal üreticilerin seçmen olarak çok önemli bir oy potansiyeline sahip olması
- e) Enflasyonist baskıların azaltılması
  - Özellikle, gıda harcamalarının aile bütçesinin önemli bir kısmını oluşturduğu ülkelerde
- f) Tarımın çok işlevliliği kavramı içinde tarımın ekonomik olan ve olmayan boyutlardaki vazgeçilmezliği
- g) Tarımda toprak, su gibi doğal üretim faktörlerinin yoğun kullanılması

Tarımda Korumacılığın Nedenleri

- 1- Tarım kesimi taşıdığı önem ve riskler nedeniyle desteklenmeye muhtaç güçsüz bir çalışma alanı olduğu görüşü egemendir.
- 2- Tarım ürünleri yeterliliğın sağlanması istenen stratejik ürünlerdir.
- 3- Tarım sektöründe çalışanların gelirleri ve tarım ürünleri fiyatları diğer sektör çalışanları ve ürün fiyatlarından düşüktür.
- 4- Tarım sektörünün korumacılık tarımda çalışanları yerinde tutmaya yönelik olabi.
- 5- Ülkelerin karşılaştırmalı üstünlüğe sahip oldukları ürünler tarım ürünleri ise, bu üstünlüğü sürdürebilmek ve bu ürünlerin ihracı ile bir ithal kapasitesi yaratabilmek için korumacı önlemler alabilirler.

Tarımda Korumacılığın Nedenleri

- 6- Bir ürün dünya piyasasına satış fiyatı iç piyasadaki fiyatından düşükse bu bir dumpingdir. Dampinge karşı korunma da gümrükler ve ithalat kotaları yoluyla olur. Bu da bir korumacılık uygulanmasıdır. Ama dumping yalnız tarım ürünleri için değil, sanayi ürünleri için de korumacılığa geçişi etkileyen bir nedendir.
- 7- Gelişmiş ülkelerin tarımlarında çeşitli nedenlerle ortaya çıkan üretim fazlaları, günümüzdeki korumacılık eğilimlerinin en önemli kaynağı görünümündedir.

Ulusal Politikaların Amaçları

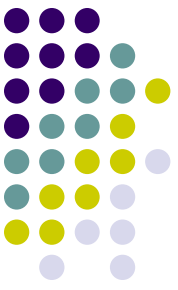
- Demokratik ve pazar ekonomisine yönelik her devletin ana amacı toplumun **toplam refahını** yükseltmektir.
- Tarım politikası da aynı amaca hizmet eder.
- Toplumda toplam refah artışı, **başta ekonomik ve sosyal gelişmeler** sonucu refah düzeyinin yükselmesi, bunun yanısıra, **hürriyet, eşitlik, güvenlik** gibi konularda ortaya çıkan sorunların çözümü ile maksimuma ulaşır.
- Tarım politikası bu amaçlara yönelik olmalıdır.

Tarım Politikasının Amacı

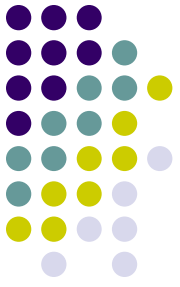
- Tarım kesiminde ve kırsal alanda ekonomik ve sosyal sorunların çözümü
- Üreticinin Pazar koşullarına uygun olmak üzere kendi iradesiyle üretime katılması
- Gelir dağılımında adaletsizliğe neden olacak etkenleri ortadan kaldırmak, sektörel, sektör içi ve bölgesel gelir dağılımında denge sağlanması
- Kırsal kesimi ve kırsal yaşamı daha sonraki kuşaklara bozulmadan aktarabilmek

2006 tarihli Tarım Kanununda Tarım politikalarının amaçları

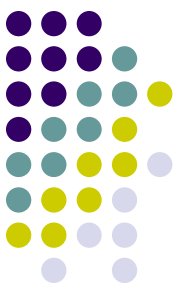
- Tarımsal üretimin iç ve dış talebe uygun bir şekilde geliştirilmesi,
- Doğal ve biyolojik kaynakların korunması ve geliştirilmesi,
- Verimliliğin artırılması,
- Gıda güvencesi ve güvenliğinin güçlendirilmesi,
- Üretici örgütlerinin geliştirilmesi,
- Tarımsal piyasaların güçlendirilmesi,
- Kırsal kalkınmanın sağlanması suretiyle tarım sektöründeki refah düzeyini yükseltmektir.

Tarım Politikasının Hedef Kitleleri

- **Üretici:** Gelir ve refahın artmasını ister
- **Tüketici:** Gıda güvencesini ve uygun fiyatla erişmek ister
- **Toplum:** vergi mükellefi olarak ve toplum olarak
  - tarımın ekonomiye katkısının artırılması,
  - kaynakların ve çevrenin korunması
  - sürdürülebilirliğin sağlanmasını ister

Ureticinin gelir ve refah düzeyini yükseltmek

- **Verim ve gelirin artması** refah artışı için bir araçtır
- Gelir ve refah artışı sağlanırken **gelir dağılımının** dengeye getirilmesine özen gösterilmeli
  - Gelir dağılımındaki denge **sektör içerisinde**
  - **Diğer sektörlerle** tarımda çalışanların gelirlerinin dengede olması

Tarımda çalışanların gelirleri daha düşük,

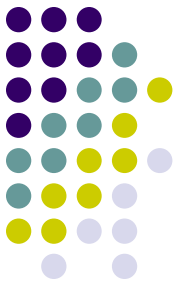
- Tarım ürünleri fiyatları diğer sektör ürünleri fiyatlarından daha düşük
- Tarımsal üretim yıldan yıla büyük dalgalanma gösterir (King Kanunu hatırla)
- Piyasa sinyallerine göre üretimi ayarlamak çok zor (obweb teoremi hatırla)
- Tarımsal yapıdaki sorunlar diğer sektörlerle göre daha fazla ve ağırdır
- Teknolojide gelişim ve yayılması daha yavaş

Tarım sektörü içinde gelir dağılımı dengesiz

- Üretim **faktörlerinin dağılımı** dengesiz(toprak, sermaye, işgücü dağılımı eşit değil)
- Tarımda **üretim faktörleri hareketsiz**
- Tarım sektörünün bağımlı olduğu **iklim ve toprak koşulları her işletmede aynı değil**

Kırsal alana yönelik amaçlar ?

- Tarımda alışanlara yeterli bir gelir düzeyi ve kırsal kesimde yaşayanlara uygun bir yaşam standardı sağlamak,
- Tarımda alışanların gelirlerini benzeri mesleklerdeki ile dengeli olacak şekilde bir gelir paritesine kavuşturmak, köy ve kent yaşamı arasındaki farkı kapatarak yaşam şekillerini birbirine yaklaştırmak yer alabilir.

Gıda Güvencesi

- Tarım **ülke halkının** savaşta veya ülke üzerinde politik dış baskıların olduğu dönem kadar, barışta da **karnını doyurmalıdır**.
- Özellikle **stratejik önem taşıyan besinler** kendi topraklarında üretilmeli.
- **Kendine yeterlilik oranının yüksekliği** ölçüsünde dış tehditlere karşı devletin varlığı korunmuş olur.
- Barışta da **beslenmenin dışalılara dayanması** yalnız ekonomik açıdan bir yük oluşturmakla kalmaz, dışalımların yapıldığı ülkelerdeki kötü ürün yılları, grevler, salgın hayvan hastalıkları, politik ve askeri gelişmeler **dışalımları tehlikeye sokabilir**.
- Kendine yeterlilik düzeyini artırmaya çalışmak ülkeyi kapalı ekonomi kuralına göre yönlendirmekle eş anlamlıdır. Ama ülkelerin belli ürünler için bile olsa bu yolu tutmaları, diğer ülkeleri de aynı yöntemi benimsemeye zorlamaktadır.

Gıda Güvencesi/Gıda Güvenliği

- Tarım politikası amaçlarından en önemlisi olan "**besin arzı güvenliği/ Gıda güvencesi**" yalnız kendine yeterlilikle ilgili değildir. **Gerekirse dışalıma da giderek**, yurtiçi besin maddesi talebinin karşılanması gerektirir
- **Gıda güvenliği** ise tüketiciye kaliteli, hastalıklardan, ilaç ve gübre gibi kimyasal kalıntılardan arındırılmış gıdaların sağlanmasıdır.

Tarımın Ekonomik Gelişmeye katkısı ve Ekonomik Denge

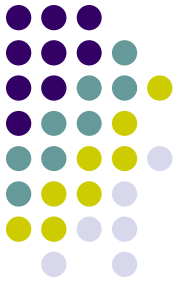
- Tarımın ekonomiye **işgücü** katkısı
- Tarımın ekonomiye **ürün ve piyasa** katkısı
- Tarımın ekonomiye **sermaye** katkısı
- Tarımın ekonomiye **döviz** katkısı
- Tarımsal faaliyetin sürdürülmesinde **fiyat dengesi ve devlet bütçesinde denge**

İşgücü katkısı

- Tarımda alışanların bir kısmınının **başka sektörlere** aktarılması
- **Bu göç değildir**, yaşanılan yer değil sektör değişikliğidir
- Kırsal halkın yerinde tutulması ülke savunması açısından da kale gibidir
- Kırsal halk için en önemli ilke topraklarınının korun.
- Tarımda alışanların sayısı üretim hacmini etkilemeden azaltılmalıdır
- **Göç olmadan halk yerinde kalkındırılmalıdır**

Kırsal kesimden göçü önleme

- Göç kentlerde ve çevresinde yeni sorunlar yaratır
- Kentte altyapı yatırımlarının maliyeti, aynı yatırımları kırsal kesimde gerçekleştirmekten daha yüksektir.
- Göç ile kırsal alan boş kalacak, hem oradaki kaynaklar kullanılamayacak, yatırımlar boşa gidecek hem de erozyonu artıracaktır.
- Birim alan başına nüfus yoğunluğunun azlığı ve bölgeden olan düzensiz göçler bölgesel yapıdaki bozukluğun önemli bir göstergesi olduğu gibi, aynı zamanda yapı bozukluğunu artırıcı önemli bir etkidir
- *Bu nedenlerden dolayı tarım politikasının bir amacı da kırsaldan göçün önlenmesidir.*

Kırsal kesimden göçü önleme

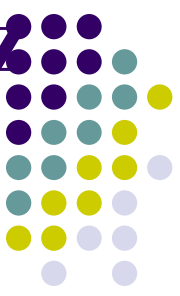
- Bu her zaman kırsal nüfusun tarımda tutulması anlamına gelmez.
- Eğer **tarım nüfusu var olan kaynaklara göre fazla** ise
- Tarımda **işgücü verimliliği düşükse** fazla nüfusun tarımdan çekilmesi, ama gene aynı yörede başka alanlarda kendisine iş alanı yaratılması ve başka iş alanları için eğitim ve sermaye sağlanması gerekir.
- Kırsal nüfusu yerinde tutarken, her zaman tarım nüfusunu azaltma gereği doğmaz. **Tarım sektöründe devamlılık ve kendine yeterlik için kırsal nüfusun tarımda tutulması için önlemler alınır.** Birçok gelişmiş ülke artık bu yönde önlemlerini yoğunlaştırmak zorunda kalmaktadırlar.

Tarımın ekonomiye ürün ve piyasa katkısı

- **Amaç** gıda ve hammadde olarak ülke ihtiyacının karşılanması
- Bu ihtiyacın yurt içi üretimden karşılanma oranı arttıkça tarımın ekonomiye katkısı da artmaktadır.
- **Tarım üreticisi** aynı zamanda tüketicidir ve bunların **satın alma gücü arttıkça diğer sektör ürünlerine talebi ve ekonomiye katkısı** artacaktır.
- **Üreticinin gelirinin** artması tüm toplumun yararınadır

Tarımın Ekonomiye Sermaye ve Döviz Katkısı

- **Sermaye katkısı:**
  - Tarım üreticilerinin tasarruf ve vergileri ekonomiye katkıdır
  - İç ticaret hadleri yoluyla da tarımdan ekonomiye para aktarılır
- **Döviz Katkısı:**
  - Tarım ürünleri ihracatı ile olur. Ancak tarım politikasının amacı döviz katkısının artırılması değil ekonomiye katkısının artırılmasıdır. Döviz katkısı burada amaç olmaktan çok bir araçtır.

Tarımsal faaliyetin sürdürülmesinde fiyat dengesi ve devlet bütçesinde denge

- Her ülke tarım sektörünü destekler
- Bu destekler ülkenin bütçesine göre yapılır
- Gelişmiş ülkeler daha çok destekler
- Ancak bu destekler akıllıca yapılmazsa para ve maliye politikası ile ilgili sorunlar yaratır.
- Mantıklı bir tarım politikası ile bütçe harcamaları disipline edilir
- Destekleme harcamaları bütçe açığı yaratmayacak şekilde olmalı
- Destekler en verimli ve ihtiyacı olan alana yapılmalı
- Tarımın desteklenmesi için katlanılan yük ekonomik dengeyi bozmamalıdır

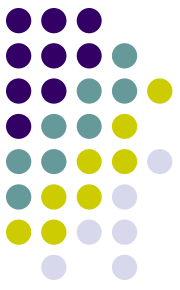

Etkin kaynak kullanımı

- Sınırsız ihtiyaçlar için kıt kaynaklar- **etkinlik-**
- Kaynakların **kısmen veya tamamen üretim faaliyeti dışında ise etkinsizlik** tir
- Kaynakların tam olarak **üretimde kullanılması da etkinsizlik** olabilir(daha verimli üretim alanı olabilir)
- Bazı ürünlerde **fazlalık bazı ürünlerde yetersizlik** varsa, üretim faktörlerinin kullanımını etkin değildir
- **Üretim faktörlerinin işletmeler arasındaki dengesiz dağılımı** da etkinsizlik nedenidir(Bazı işletmelerin işleyemeyecekleri kadar toprağı varken bazıları çok küçükse)
- **Kaynak kullanımında yapılacak bir değişiklik ekonomi ve toplum refahında artış yaratıyorsa**, değişiklik öncesi kaynaklar etkin kullanılmamakta, ancak bir düzenleme ile etkinlik sağlanmaktadır. O halde, **tarım politikasının bir amacı da kaynak kullanımında etkinliği artıracak önlemler a**

Çevrenin Korunması ve Sürdürülebilirlik/ Toprak ve su kaynaklarının korunması

Toplumun tarım politikalarından beklentisinin karşılanması;

- Kaynakların etkin kullanımını kadar **kaynakların korunması** da önemlidir.
- Tarım **topraklarının amaç dışı kullanımına** sınırlama.
- Tarımdan kaynaklanabilecek **çevre sorunlarının** önlenmesi
- Tarımın **kaynaklar üzerindeki baskısını** azaltma
- **Çevre dostu tarım yöntemlerinin** desteklenmesi

Çevrenin Korunması ve Sürdürülebilirlik

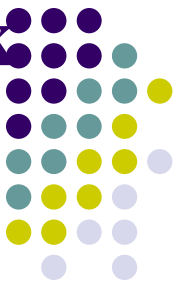
/Ekolojik dengenin sağlanması

- Tarımsal faaliyet doğaya uygun yapılmazsa bir çok çevre sorunlarına neden olur. İklim değişikliğinin bariz yaşandığı günümüzde ekolojik dengedeki bozulma yine tarımı etkilemektedir.
- Gelişmiş ülkeler yaşadıkları sorunları önlemek için çevre korumaya önem vermektedirler ve çevre dostu uygulamaları desteklemektedirler
- Tarım arazisi kazanmak için önce sulak alanlar kurutulmuş, ekolojik denge bozuldu diye şimdi kurutulan alanlar sulak alana dönüştürülüyor.
- Tarım politikasının bir amacı da ekolojik dengeyi korumaktır.

Çevrenin Korunması ve Sürdürülebilirlik

/Kırsal peyzajın Korunması

- Doğal kültürün korunmasının bir amacı da var olan doğal **değerlerin bozulmadan kuşaktan kuşağa** aktarılmasıdır.
- Ayrıca bu sayede halkın dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirme olanağı elinden alınmamakta, yerli ve yabancı turizmin canlandırılması veya etkinliğinin sürdürülmesi sağlanmaktadır.

Uluslararası Tarım Politikası

- Ulusal tarım politikası amaçlarından daha dar kapsamlı
- Hedef kitle farklı, burada devletler
- Temelde korumacılığın önlenmesine yönelik politikalar
- Ticaretin serbestleşmesi ile tüketimin ve refahın artması

Uluslararası Tarım Politikasının Amaçları

- Ülkeler arasında ticari engelleri kaldırarak **tarım ürünleri ticaretini geliştirmek** ve ticaretin yarattığı uluslararası işbölümü sayesinde rekabet de artacaktır. Dolayısıyla her ülkenin görece avantajlardan yararlanarak, ticaretini ve dolayısıyla **üretimini artırması** sağlanacaktır
- Bölge ve dünya barışı yönünden anlaşmazlık kaynağı oluşturabilecek **açlık** gibi önemli bir sorunun çözümlenmesidir.
- Üretim düzeyi düşük ülkelerde tarımsal alanda teknik bilgi ve donanımın yükseltilerek bu **ülkelerin kendine yeterlilik oranının** yükseltilmesi ve ülke kalkınmasına destek
- Çevrenin korunması